

Wspomnienie o Prof. dr hab. inż. Bolesławie Wojciechowiczu

Odszedł od nas wybitny tribolog, jeden głównych animatorów polskiego środowiska tribologicznego, Profesor Bolesław Wojciechowicz.

Profesor Wojciechowicz urodził się 2 stycznia 1927 roku w Postawach na Wileńszczyźnie. Przybył do Polski w ramach repatriacji, podejmując studia w Szkole Inżynierskiej w Poznaniu. Po jej ukończeniu w roku 1950 podjął pracę na stanowisku asystenta w Katedrze Silników Spalinowych, kierowanej przez ówczesnego rektora, prof. Bolesława Orgelbrandta, którego Bolesław Wojciechowicz uznaje za swojego pierwszego mistrza i nauczyciela.

Mistrzem naukowym Profesora Bolesława Wojciechowicza był również Profesor Stefan Ziemba, który zainspirował Go do stosowania w naukach technicznych diagnostycznych metod fizycznych, jak na przykład metoda izotopów promieniotwórczych. Utworzone przez Niego laboratorium izotopowe oddało duże usługi w dziedzinie badań zużycia elementów maszyn roboczych oraz w rozwoju różnych procesów przemysłowych. Profesor Ziemba zainteresował Go również naukowymi podstawami eksploatacji obiektów technicznych. Wspólnie przez wiele lat tworzyli ruch naukowy, który objął swym zasięgiem wszystkie ośrodki akademickie w kraju.

Z Politechniką Poznańską Profesor Bolesław Wojciechowicz związał całą swoją karierę zawodową i naukową. Stopień doktora nauk technicznych, w obszarze tribologii, uzyskał w roku 1962, natomiast habilitację w roku 1968. Kolejne szczeble kariery naukowej to tytuły profesora nadzwyczajnego (1972) i zwyczajnego (1978). Kolejno pełnił w Politechnice Poznańskiej funkcje: prodziekana, kierownika zakładu, kierownika katedry, dyrektora instytutu, prorektora ds. nauki (1968÷1972) i rektora (1972÷1980). Lata, w których Profesor kierował uczelnią przeszły do jej historii jako okres intensywnego rozwoju badań naukowych, kadry naukowo-dydaktycznej, bazy laboratoryjnej i infrastruktury. Wdrożone wtedy rozwiązania organizacyjne procentowały jeszcze przez wiele lat, przyczyniając się do postępu w uczelni, regionie i całym kraju.

Przedmiotem zainteresowań naukowych Profesora, z którymi związane są kluczowe Jego osiągnięcia, były zagadnienia podstaw tribologii, szczególnie zużycie ściernie łożysk ślizgowych. Z tej problematyki opublikował wiele prac naukowych; Jego rozprawa habilitacyjna pt. „Studia nad mechanizmem zużywania się pary ślizgowej w obecności zanieczyszczeń” uważana jest do chwili obecnej za pracę fundamentalną.

Wiele rozpraw doktorskich wykonanych pod kierunkiem Profesora Wojciechowicza dotyczyło zużycia ściernego i stanowiło początek uznanej w kraju i za granicą poznańskiej szkoły tribologicznej. Specyficzną cechą tej szkoły naukowej było dążenie do fizycznej i chemicznej interpretacji zjawisk tribologicznych i poszukiwanie takich metod badawczych, które umożliwiłyby wykrywanie związków przyczynowych na najniższych poziomach hierarchii strukturalnej (atom, cząsteczka). Dla tych celów utworzone zostało Laboratorium Izotopowe, które zorganizował Profesor, i którym bezpośrednio kierował w latach 1960-70.

W ostatnich latach Profesor Wojciechowicz pracował nad rozwojem podstaw metodologicznych badań eksploatacyjnych, czego wynikiem były dwie monografie współautorskie (z prof. Wiesławem Leszkiem): "Metodologia generowania i realizacji programów badawczych w nauce o eksploatacji obiektów technicznych" (2004 rok) oraz "Teorie prawa i prawidłowości w nauce o eksploatacji obiektów technicznych" (2006 rok).

Wybitne są zasługi Prof. Bolesława Wojciechowicza w dziedzinie rozwoju kadr naukowych. Wypromował ponad 20 doktorów, ponad 100 magistrów inżynierów, opracował kilkadziesiąt

opinii w przewodach doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich. Przez wiele lat był członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu i Stopni Naukowych.

Profesor Wojciechowicz działał aktywnie na rzecz rozwoju krajowych i międzynarodowych środowisk naukowych. Przez wiele lat był członkiem Komitetu Budowy Maszyn PAN, kieruje Sekcją Eksploatacji Maszyn, przewodniczył licznym radom naukowym itp. Wyrazem uznania za wkład w rozwój międzynarodowych i krajowych gremiów naukowych było nadanie Mu tytułu Doktora Honoris Causa Dońskiego Instytutu Technicznego w Rostowie nad Donem w Rosji (rok 1993), Politechniki Poznańskiej (rok 2001) oraz Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy (w roku 2007).

O wysokim uznaniu zasług Profesora Wojciechowicza świadczy wyróżnienie Go statuetką Złotego Hipolita i nadanie godności "Wybitnej Osobowości Pracy Organicznej" w roku 2006, jakie otrzymał obok tak znanych osób jak Ryszard Kapuściński (pisarz i podróżnik) i Ks. Arcybiskup Józef Kowalczyk (Nuncjusz Apostolski w Polsce).

Środowisko tribologów polskich w osobie Profesora Bolesława Wojciechowicza żegna swojego inspiratora, wychowawcę, promotora, recenzenta, mentora.

Pozostanie w naszej pamięci na zawsze.

Prezes Polskiego Towarzystwa Tribologicznego
Prof. Marian Szczerek